

ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในสถาบันการศึกษา ระดับอุดมศึกษาของเด็ก Generation Z

Causal Factors Affecting Generation Z Children's Decisions to Study
in Higher Education Institutions

ญัฐสิมา นครกันท์. คณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

พัชนี เชยจรรยา. คณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

Natsima Nakornkun. School of Communication Arts and Management Innovation,
National Institute of Development Administration.

Patchanee Cheyjunya. School of Communication Arts and Management Innovation,
National Institute of Development Administration.

E-mail : natsima.tam@gmail.com

Received: 17 September 2023 ; Revised: 18 October 2023 ; Accepted: 8 November 2023

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเด็ก Generation Z มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแรงจูงใจ การแสวงหาข้อมูลข่าวสาร รูปแบบการดำเนินชีวิต และการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อเกี่ยวกับการพยากรณ์การตัดสินใจเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเด็ก Generation Z

งานวิจัยนี้เป็นการใช้การวิจัยแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นวิธีการเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเด็กที่เกิดในช่วง Generation Z ซึ่งอยู่ในช่วงอายุ 15-19 ปี จำนวน 400 คน และใช้การวิจัยแบบเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in-depth interview) กับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ได้แก่ นักเรียนสายวิทย์-คณิต นักเรียนสายศิลป์-คำนวณ และนักเรียนสายศิลป์-ภาษา รวมทั้งหมดจำนวน 8 คน

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า แรงจูงใจ การแสวงหาข้อมูลข่าวสาร รูปแบบการดำเนินชีวิตและการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อ สามารถพยากรณ์การตัดสินใจเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเด็ก Generation Z โดยเมื่อพิจารณาแล้ว แรงจูงใจสามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 67.2 ซึ่งมีค่า $R^2 = 0.672$ เมื่อนำไปรวมกับการแสวงหาข้อมูลข่าวสารจะสามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 73.9 ซึ่งมีค่า $R^2 = 0.739$ ซึ่งจะสามารถพยากรณ์ได้ดีกว่า นอกจากนี้หากเพิ่มตัวแปรการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจะสามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 75.9 ซึ่งมีค่า $R^2 = 0.759$ และเมื่อเพิ่มตัวแปรตัวสุดท้ายคือรูปแบบการดำเนินชีวิตจะทำให้ได้ค่าพยากรณ์สูงสุดที่ร้อยละ 76.5 ซึ่งมีค่า $R^2 = 0.765$

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพพบว่าผู้ให้ข้อมูลสำคัญส่วนใหญ่นับว่ามีความชอบและสนใจส่งผลตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อ ค้นหาข้อมูลจากสื่อสังคมออนไลน์หลาย ๆ แหล่งที่มาและต้องการให้มีสื่อประชาสัมพันธ์ทันสมัยของข้อมูลเพื่อประกอบในการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อ
คำสำคัญ: แรงจูงใจ การแสวงหาข้อมูลข่าวสาร รูปแบบการดำเนินชีวิต การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อ และการตัดสินใจ

Abstract

The research on causal factors affecting the decision to study in higher education institutions of Generation Z children aims to study motivation seeking information lifestyle and the utilization and gratifications of media in predicting children's decision to study in higher education institutions Generation Z.

This research uses quantitative research. (Quantitative Research) is a survey method using a questionnaire as a tool to collect data from a sample of 400 children born during Generation Z, who will be in the age range of 15-19 years and uses qualitative research. by conducting in-depth interviews with Mathayom 6 students, namely Science-Math students. Arts-mathematics students and language arts students total of 8 people.

Quantitative research results found that the motivation to seek information lifestyle and utilization and gratifications from media Generation Z children's decisions to study in higher education institutions can be predicted. After considering: Motivation can be predicted 67.2%, with an $R^2 = 0.672$. When combined with information seeking, it can predicted 73.9%, with an $R^2 = 0.739$, which is a better prediction. In addition, if we add the variables of utilization and satisfaction, the prediction can be 75.9%, which has a value of $R^2 = 0.759$. And when adding the last variable That is, lifestyle will give the highest predictive value of 76.5%, which has a value of $R^2 = 0.765$.

The results of the qualitative research found that most of the key informants stated that they had preferences and interests that influenced their decision to continue their studies. Search for information from many social media sources and would like to have up-to-date public relations media with information to support decision-making in choosing to study further.

Keywords: Motivation, Information Seeking, lifestyle Uses and Gratifications and Decision

บทนำ

การศึกษาเป็นหนึ่งในสิ่งที่จะช่วยพัฒนาระดับคุณภาพของชีวิตและหน้าที่การงานของมนุษย์ประชากรส่วนใหญ่ต่างก็ให้ความสำคัญกับการศึกษาเป็นอย่างมาก รวมถึงรัฐบาลได้เข้ามาส่งเสริมและสนับสนุนจัดวางแผนในระบบการศึกษาให้พัฒนาเข้ากับยุคสมัย เพราะถือว่าการศึกษาเป็นหนึ่งในปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทำให้มนุษย์มีคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี มีความรู้ มีความสามารถ และมีคุณธรรม สามารถนำมาใช้เพื่อให้ตนเองประสบความสำเร็จและสามารถสร้างประโยชน์แก่สังคมโดยรวมได้ อีกทั้งการศึกษายังช่วยในการพัฒนาประเทศ ทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ โดยคนส่วนมากในสังคมไทยเชื่อว่าการได้รับการศึกษาที่สูงนั้นมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในชีวิต มีโอกาสในการทำงานที่ดีมีชื่อเสียง ได้รับการยกย่องและการยอมรับจากคนในสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) ด้วยเหตุนี้ทำให้นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายส่วนใหญ่ต่างมุ่งหวังเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

ในยุคปัจจุบันลักษณะพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยของมนุษย์แต่ละรุ่น โดยรุ่นในปัจจุบันนี้อยู่ในช่วงของ Generation Z หรือ Gen Z เป็นรุ่นที่เกิดมาค่อนข้างเต็มไปด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างมากมาย โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับเทคโนโลยีที่กลายเป็นส่วนหนึ่งในชีวิต รู้จักเทคโนโลยีตั้งแต่จำความได้ เรียกได้ว่า รุ่น Generation Z หรือ Gen Z เป็นรุ่นที่อยู่ในยุคของสังคมออนไลน์ เนื่องจาก รูปแบบการดำเนินการใช้ชีวิตจะเชื่อมต่อเข้ากับโลกออนไลน์เกือบจะตลอดเวลาเพื่อใช้ทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น เพื่อเข้าสังคม การใช้จ่าย ดูทีวี เล่นเกมส์ ฟังเพลง เพื่อการพักผ่อนหรือผ่อนคลายความเครียดต่าง ๆ ทำให้มีลักษณะพฤติกรรมที่ชอบทำในสิ่งที่ชอบ มีความเป็นตัวของตัวเองสูง รักความสะดวกสบาย ไม่ชอบอยู่ในกฎระเบียบหรือเป็นทางการ ทำอะไรหลาย ๆ อย่างพร้อมในเวลาเดียวกันได้

ทั้งยังมีลักษณะต้องการพื้นที่ในการแสดงออกทางความคิดเห็นส่วนตัวเพื่อเรียกร้องการตอบรับจากสังคม หากความคิดเห็นที่ถูกแสดงออกไปและได้รับการตอบรับกลับมามากเท่าไรจะทำให้ยิ่งรู้สึกดีและมีความสุขมากที่ได้กลายเป็นจุดเด่นทางสังคม หากต้องการข้อมูลข่าวสารใด ๆ หรือเรียนรู้ในสิ่งต่าง ๆ จะเข้าไปแสวงหาข้อมูลบนโลกออนไลน์ได้ทันทีเพื่อตอบสนอง ความอยากรู้และข้อสงสัยต่าง ๆ

ด้วยลักษณะพฤติกรรมดังกล่าวของเด็กในรุ่น Generation Z ส่งผลให้มีแนวทางหรือมุมมองในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่แตกต่างจากรุ่นก่อน ๆ เช่น แรงจูงใจของรุ่นก่อนส่วนมากจะมุ่งเน้นในด้านของสังคม การได้ชื่อเสียงแต่สำหรับ รุ่น Generation Z จะมุ่งเน้นที่ด้านของเหตุผลส่วนตัว ความชอบ การแสวงหาข้อมูลข่าวสารคนรุ่นก่อนจะเน้นที่สื่อสิ่งพิมพ์ ขณะที่ Generation Z จะเน้นที่สื่อสังคมออนไลน์

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของเด็ก Generation Z ว่าปัจจัยในด้านของ แรงจูงใจ การแสวงหาข้อมูลข่าวสาร รูปแบบการดำเนินชีวิต การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อมีส่วนช่วยในการการตัดสินใจเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเด็ก Generation Z หรือไม่อย่างไร และผลงานวิจัยนี้สามารถเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางให้กับผู้ที่ต้องการศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจ การแสวงหาข้อมูลข่าวสาร รูปแบบการดำเนินชีวิตและการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อกับการตัดสินใจเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเด็ก Generation Z

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจกับการพยากรณ์การตัดสินใจเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเด็ก Generation Z
2. เพื่อศึกษาการแสวงหาข้อมูลข่าวสารกับการพยากรณ์การตัดสินใจเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเด็ก Generation Z
3. เพื่อศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิตกับการพยากรณ์การตัดสินใจเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเด็ก Generation Z
4. เพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อกับการพยากรณ์การตัดสินใจเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเด็ก Generation Z

สมมติฐานของการวิจัย

1. แรงจูงใจกับการพยากรณ์การตัดสินใจเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเด็ก Generation Z
2. การแสวงหาข้อมูลข่าวสารกับการพยากรณ์การตัดสินใจเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเด็ก Generation Z
3. รูปแบบการดำเนินชีวิตกับการพยากรณ์การตัดสินใจเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเด็ก Generation Z
4. การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อกับการพยากรณ์การตัดสินใจเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเด็ก Generation Z

นิยามศัพท์เฉพาะ

สถาบันระดับอุดมศึกษา หมายถึง หน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอน ในระดับปริญญาตรีขึ้นไป การตัดสินใจ ในงานวิจัยนี้ หมายถึง กระบวนการขั้นตอนที่บุคคลนั้นตกลงใจเลือกที่จะเข้าในสถาบันระดับอุดมศึกษาตามที่ต้องการ

แรงจูงใจ หมายถึง กระบวนการของจิตใจที่ถูกกระตุ้นหรือผลักดันความคิดและการกระทำเพื่อให้บุคคลนั้นสามารถตัดสินใจเข้าสถาบันระดับอุดมศึกษาโดยในงานวิจัยนี้ แรงจูงใจจะมาจากด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านการประกอบอาชีพ ด้านสังคม และด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง

รูปแบบการดำเนินชีวิต หมายถึง รูปแบบการดำเนินชีวิตของบุคคลนั้น ทั้งในด้านการทำกิจกรรม ความสนใจ และความเห็นต่าง ๆ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการตัดสินใจเลือกเข้าสถาบันระดับอุดมศึกษา

การแสวงหาข้อมูลข่าวสาร หมายถึง การที่บุคคลนั้นทำการค้นหา สืบค้น ข้อมูลต่างๆ เพื่อให้ได้ความรู้ หรือข้อมูลที่ต้องการในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา โดยในงานวิจัยนี้จะใช้การวิเคราะห์จากการใช้สื่อเพื่อหาข้อมูลข่าวสาร การหาข้อมูลโดยเฉพาะเจาะจง และการหาข้อมูลอย่างต่อเนื่อง

การใช้ประโยชน์ หมายถึง การนำข้อมูลที่ได้มาใช้ประโยชน์ตามความต้องการของบุคคลนั้น เช่น ใช้ในการตัดสินใจเข้าสถาบันระดับอุดมศึกษา

ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความพอใจของบุคคลนั้นเมื่อได้ประโยชน์จากการค้นหาข่าวสาร

สังคมออนไลน์ หมายถึง การที่มนุษย์เข้าหา พูดคุย ทำความรู้จักกันผ่านสื่อออนไลน์

สื่อออนไลน์ หมายถึง เทคโนโลยีของการสื่อสารซึ่งเป็นช่องทางในการสื่อสารผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต เช่น เฟซบุ๊ก (Facebook) ทวิตเตอร์ (Twitter) ยูทูบ (YouTube)

รุ่น Generation Z หรือ Gen Z ในงานวิจัยนี้หมายถึง กลุ่มคนที่เกิดยุคที่มีเทคโนโลยีที่ทันสมัยและมีความสะดวกสบายรอบด้าน มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีต่างๆ

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. ทฤษฎีแรงจูงใจ เป็นปัจจัยหรือองค์ประกอบใด ๆ ทั้งที่เป็นเชิงบวกหรือเชิงลบได้มากระตุ้นให้บุคคลนั้นแสดงพฤติกรรมออกมาเพื่อตอบสนองกับความต้องการของบุคคลนั้น

2. ทฤษฎีการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร เป็นการที่บุคคลเข้าไปค้นหาข้อมูลข่าวสาร ตามแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล ความรู้ และรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสิ่งที่บุคคลนั้นสนใจมาประกอบกันเพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจกับสิ่งที่บุคคลนั้นต้องการ

3. แนวคิดและทฤษฎีเรื่องรูปแบบการดำเนินชีวิต เป็นรูปแบบลักษณะพฤติกรรมของบุคคลแต่ละบุคคลในการใช้ชีวิตในแต่ละวันสังคมรอบตัว โดยแสดงออกมาผ่านทาง การทำกิจกรรม (Active) ความสนใจ (Interest) และความคิดเห็น (Opinion)

4. การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจเน้นบุคคลที่เป็นผู้รับสารเป็นหลัก มีความเชื่อว่าผู้รับสารเป็นผู้ที่กำหนดเองว่าตัวเองต้องการอะไร ชอบอะไร เลือกสื่อไหนเป็นหลักในการรับข้อมูลข่าวสาร จึงจะตอบสนองถึงประโยชน์และความพึงพอใจแก่ตนเองได้

5. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจ เป็นกระบวนการที่บุคคลนั้นพิจารณาทางเลือกหลาย ๆ ทางแล้วเลือกเพียงทางเดียว ซึ่งทางที่ได้เลือกมานั้นจะนำไปสู่เป้าหมายหรือความต้องการที่แท้จริงของบุคคลนั้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นงานวิจัยผสมผสาน โดยการใช้การวิจัยแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นวิธีการเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง และใช้การวิจัยแบบเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in-depth interview)

กลุ่มเป้าหมาย

1. สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ คือ กลุ่มของเด็ก Generation Z ที่เกิดในช่วง พ.ศ. 2540-2558 หรือ ค.ศ. 1997-2015 ซึ่งจะมีอายุในช่วงอายุ 15-19 ปี จำนวน 400 คน
2. สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 8 คน ได้แก่ นักเรียนสายวิทย์-คณิต จำนวน 3 คน นักเรียนสายศิลป์-คำนวณ จำนวน 3 คน นักเรียนสายศิลป์-ภาษา จำนวน 2 คน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการใช้การวิจัยแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นวิธีการเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง และใช้การวิจัยแบบเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in-depth interview)

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้ คือ แบบสอบถามออนไลน์เก็บข้อมูลจากเฟซบุ๊กและไลน์
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์ที่ดึงส่วนสำคัญจากแนวคำถามเชิงปริมาณ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

1. ทบทวนวรรณกรรม ศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ การแสวงหาข้อมูลข่าวสาร รูปแบบการดำเนินชีวิต การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อ และการตัดสินใจ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างกรอบแนวคิด
2. สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัยและนำแบบสอบถามไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม
3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด และนำไปวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)
4. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics Analysis) โดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการทดสอบดังนี้

ปัจจัย	R^2	R^2 Change	สัมประสิทธิ์ถดถอย		T	P
			B	Beta		
แรงจูงใจ	0.673	0.452	0.180	0.328	8.116	0.000
การแสวงหาข้อมูลข่าวสาร	0.739	0.546	0.166	0.303	6.237	0.000
การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ	0.759	0.576	0.138	0.252	5.483	0.000
รูปแบบการดำเนินชีวิต	0.765	0.585	0.122	0.222	3.520	0.001

การวิเคราะห์สถิติถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยวิธีการ Stepwise ซึ่งเป็นสถิติที่ใช้พยากรณ์ความสัมพันธ์และระดับอิทธิพลของตัวแปรอิสระที่มีต่อตัวแปรตามเพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยทำการทดสอบว่า ตัวแปรอิสระดังกล่าวมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเด็ก Generation Z หรือไม่

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเหมาะสมของตัวแปรอิสระ (ตัวแปรทำนาย) แต่ละคู่แล้ว มีค่า < 0.65 (Burn & Grove, 1993) ซึ่งถือว่าไม่มีปัญหาเรื่อง multicollinearity ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน นอกจากนี้จากการตรวจสอบได้ค่า Durbin-Watson คือ 1.838 ซึ่งเป็นค่าที่อยู่ระหว่าง 1.5 - 2.5 หมายความว่าตัวแปรอิสระ (ตัวแปรทำนาย) ในสมการเป็นอิสระต่อกัน เหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณได้ (ยุทธ ไกยวรรณ, 2556)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

ตาราง แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของแรงจูงใจ การแสวงหาข้อมูลข่าวสาร รูปแบบการดำเนินชีวิต และการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเด็ก Generation Z

จากตารางแสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของแรงจูงใจ การแสวงหาข้อมูลข่าวสาร รูปแบบการดำเนินชีวิตและการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเด็ก Generation Z

พบว่าตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเด็ก Generation Z ประกอบด้วยตัวแปรที่เรียงลำดับความสำคัญ ได้แก่ รูปแบบการดำเนินชีวิต การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ การแสวงหาข้อมูลข่าวสาร และแรงจูงใจ โดยตัวแปรทั้งหมดสามารถพยากรณ์การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเด็ก Generation Z โดยเมื่อพิจารณาแล้ว แรงจูงใจสามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 67.2 ซึ่งมีค่า $R^2 = 0.672$ เมื่อนำไปรวมกับการแสวงหาข้อมูลข่าวสารจะสามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 73.9 ซึ่งมีค่า $R^2 = 0.739$ ซึ่งจะสามารถพยากรณ์ได้ดีกว่า นอกจากนี้หากเพิ่มตัวแปรการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจะสามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 75.9 ซึ่งมีค่า $R^2 = 0.759$ และเมื่อเพิ่มตัวแปรตัวสุดท้าย คือรูปแบบการดำเนินชีวิตจะทำให้ได้ค่าพยากรณ์สูงสุดที่ร้อยละ 76.5 ซึ่งมีค่า $R^2 = 0.765$

2. สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ

ในส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพนี้ ผู้วิจัยใช้การเลือกเป้าหมายจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่กำลังตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาจำนวน 8 คน โดยใช้การสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อค้นหารายละเอียดของคำถามในแต่ละตัวแปร ซึ่งมีผลการวิจัยดังนี้

ด้านแรงจูงใจ

สำหรับด้านแรงจูงใจแบ่งออกเป็น 4 ประเด็นหลัก ๆ คือ ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านประกอบอาชีพ ด้านสังคม ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยในยุคนี้อาจจะขึ้นอยู่กับความสนใจส่วนตัวเป็นอย่างมากเรื่องลงมา จะเกี่ยวกับกระแสความนิยมในสังคมช่วงนั้น ๆ และอาจจะมีความคิดเห็นจากผู้ปกครองหรือบุคคลคนอื่น ๆ เข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่กำลังตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่อจำนวน 8 คน ในภาพรวม 4 ใน 8 คน มีความชอบและความสนใจ 2 ใน 8 คนนำไปต่อยอดกับธุรกิจ กิจการของครอบครัว และ 2 ใน 8 คน มองว่ามีความมั่นคง ก้าวหน้าในอาชีพ “อยากเข้าศึกษาต่อในสาขานี้เพราะ ชอบในสาขานี้อยู่แล้ว อีกอย่างคือ ด้วยตอนนี้อยู่ทางสังคมเองยังคงต้องการใบรับรองการประกอบอาชีพในการสมัครทำงานอยู่”

“ด้วยเพราะสนใจในด้านภาษา ถ้าได้ใบรับรองก็สามารถทำให้อาชีพมีความมั่นคง สามารถดึงดูดบริษัทที่ต้องการทำงานด้วยในอนาคต”

“เพราะที่บ้านมีธุรกิจส่วนตัว อยากนำไปต่อยอดเพื่อรักษาและพัฒนาธุรกิจของครอบครัวได้”

ด้านการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร

สำหรับด้านการแสวงหาข้อมูลข่าวสารแบ่งออกเป็น 3 ประเด็นหลัก ๆ คือ การใช้สื่อเพื่อหาข้อมูลข่าวสาร การหาข้อมูลโดยเฉพาะเจาะจง การหาข้อมูลอย่างต่อเนื่อง โดย ณ ตอนนี้เป็นยุคของสังคมออนไลน์ การค้นหาข้อมูลโดยส่วนมาก จะค้นหาข้อมูลข่าวสารผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต เกี่ยวกับข้อมูลของคณะ สาขา ในสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ข้อมูลโดยตรงจะมาจากเว็บไซต์ส่วนกลาง หากต้องการข้อมูลเพิ่มเติมจะเข้าติดตามเพจเว็บไซต์การศึกษาที่มีชื่อเสียง น่าเชื่อถือ มีการนำเสนอข้อมูลที่ทันต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่กำลังตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาจำนวน 8 คน ในภาพรวมทุกคนค้นหาข้อมูลจากสื่ออินเทอร์เน็ต มี 2 ใน 8 คน ที่สอบถามข้อมูลโดยเน้นกับบุคคลรอบข้าง เช่น รุ่นพี่ หรือผู้ปกครอง และ 5 ใน 8 คน มีการหาข้อมูลจากหลาย ๆ แหล่งที่มา

“ส่วนใหญ่จะเป็นคนหาข้อมูลเอง คอยตรวจสอบ เข้าค้นหาข้อมูลจากทางเว็บไซต์เป็นหลัก แต่โดยส่วนใหญ่ถ้าอยากรู้อะไรก็จะไปค้นหาเพิ่มเติมทันที”

“ก็จะมีเข้าค้นหาเองบ้าง แต่โดยส่วนใหญ่ผู้ปกครองจะคอยช่วยเหลือดูแล หาข้อมูลมาเสริม อัปเดตข้อมูล”

ด้านรูปแบบการดำเนินชีวิต

สำหรับด้านรูปแบบการดำเนินชีวิตแบ่งออกเป็น 3 ประเด็นหลัก ๆ คือ ด้านกิจกรรม ด้านความสนใจ และด้านความคิดเห็น โดยภาพรวม 5 ใน 8 คนชอบพักผ่อนอยู่บ้าน มองว่าบ้านคือสถานที่ผ่อนคลาย 3 ใน 8 คนชอบออกไปท่องเที่ยว มองหาแรงบันดาลใจ สิ่งใหม่ ๆ หรือพบผู้คนเพื่อพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น “ส่วนใหญ่ จะเล่นเกมตลอด เป็นผู้ดูแลระบบของกลุ่ม มีเขียนโค้ดกับเพื่อนออนไลน์บ้าง มีฟังเพลงและตามศิลปินที่ชอบบางโอกาส คิดว่าบ้านคือสถานที่ที่สงบและสะดวกสบายที่สุด”

“ชอบในสถานที่ ๆ สงบ ไปนั่งที่ co-working space เพื่อหาแรงบันดาลใจและผ่อนคลายความเครียดต่าง ๆ หรือเดินเล่นในห้างสรรพสินค้าหา ของกินเจอผู้คนเยอะ ๆ ดีกว่าอยู่เฉย ๆ ที่บ้าน มีเล่นหุ่นบ้างตามที่คุณปกครองแนะนำ”

ด้านความพึงพอใจและการใช้ประโยชน์จากสื่อ

สำหรับด้านความพึงพอใจและการใช้ประโยชน์จากสื่อแบ่งออกเป็น 2 ประเด็นหลัก ๆ คือ ด้านการใช้ประโยชน์ และด้านความพึงพอใจจากสื่อ โดยในภาพรวม 6 ใน 8 คน ติดตามข่าวสารจากหลาย ๆ แหล่งที่มา เช่น เพจส่วนกลางเพื่อการศึกษาที่มีชื่อเสียง มีความทันสมัยรวดเร็วและความถูกต้องของข้อมูล ได้จากบุคคลรอบข้าง และ 2 ใน 8 คน เนื่องจากมีเป้าหมายที่ชัดเจน จึงพึ่งพาข้อมูลจากส่วนกลางเป็นหลัก

“เพราะเจาะจงอยากเข้าสาขานี้ซึ่งเปิดการเข้ารับสมัครหลายช่วง จึงมุ่งเน้นสื่อเฉพาะของสาขานี้ ทำให้หาข้อมูลง่ายและทันเหตุการณ์ต่าง ๆ”

“มีความสับสนในข้อมูลอยู่บ้าง ติดตามข้อมูลผ่านสื่อทางเว็บไซต์การศึกษาตลอด แต่ต้องระวังข้อมูลบ้าง เพราะมีบางอย่างยังคงเป็นของการคัดเลือกจากรุ่นที่แล้วอยู่ มีการนำข้อมูลจากสื่อไปคุยกับเพื่อนและรุ่นพี่ เพื่อแสดงความคิดเห็น หาข้อมูลเพิ่มเติม”

ด้านการตัดสินใจ

สำหรับด้านการตัดสินใจแบ่งออกเป็น 4 ประเด็นหลัก ๆ คือ การตระหนักรู้ปัญหา การค้นหาข้อมูล การประเมินผลทางเลือก การตัดสินใจ และหลังการตัดสินใจ ในภาพรวม 6 ใน 8 คน ด้วยสถานะทางการเงิน ระยะทางในการเดินทาง คำแนะนำเกี่ยวกับหลักสูตร สภาพแวดล้อมต่าง ๆ เป็นส่วนช่วยในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในสาขาที่ต้องการ

“เพราะทำเลและสถานที่ตั้งใกล้บ้าน เรื่องค่าใช้จ่าย ความสนใจและคำแนะนำเกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอน จากบุคคลต่าง ๆ ทำให้ตัดสินใจเลือกสถาบันนี้”

ด้านหลังการผ่านคัดเลือก

หลังจากที่ประกาศผลการคัดเลือก ในภาพรวม 5 ใน 8 คน สามารถเข้าศึกษาต่อในสาขาที่ต้องการได้ แม้ว่าจะมีบางคนที่ไม่ตรงตามมหาวิทยาลัยที่คาดหวังไว้ และ 3 ใน 8 คน ไม่ตรงตามสาขาที่ตั้งใจไว้ เนื่องจากการวางแผนในการเลือกอันดับการคัดเลือก ขาดข้อมูลที่เพียงพอทำให้ตัดสินใจพลาดเคลื่อนจากที่ตั้งใจไว้ “หลังจากการสอบเข้าได้ มีการสอนเสริมก่อนเรียนจากรุ่นพี่ ทำให้เข้าใจและเพิ่มเติมความรู้ได้มากยิ่งขึ้น และหลักสูตรตรงกับความต้องการตั้งเดิมที่ต้องการศึกษา”

“เพราะเนื่องจากไม่ได้ตรวจดูข้อมูลให้ละเอียดเพิ่มเติมก่อนการสมัครเข้าคัดเลือกอันดับทำให้การวางแผนตัดสินใจผิดพลาดบ้าง แต่ยังอยู่ในอันดับที่คาดหวังจากการเลือกเข้าศึกษา”

อภิปรายผล

แรงจูงใจ การแสวงหาข้อมูลข่าวสาร รูปแบบการดำเนินชีวิต และการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ จากสื่อ กับการพยากรณ์การตัดสินใจเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเด็ก Generation Z

ผลการวิจัยพบว่าแรงจูงใจสามารถพยากรณ์การตัดสินใจเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเด็ก Generation Z ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กอแก้ว จันทริกทองและคณะผู้จัดทำ (2560) พบว่า เนื่องจากนักศึกษาต้องการได้รับความรู้ ทักษะและประสบการณ์ต่าง ๆ จากการศึกษา เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ทั้งยังต้องการสร้างความก้าวหน้าให้กับตนเองเพื่อสร้างความมั่นคงในอนาคต ต้องการเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับของสังคม ต้องการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข และจากงานวิจัยของ ภาณุวัฒน์ สว่างแสง (2562) พบว่า เนื่องจากต้องการเข้ามาหาความรู้ ประสบการณ์ หลักสูตรที่ตรงกับความต้องการ มีความภาคภูมิใจในการเข้าศึกษาและได้รับคำแนะนำจากบุคคลที่รู้จัก

การแสวงหาข้อมูลข่าวสารสามารถพยากรณ์การตัดสินใจเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเด็ก Generation Z ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วลัย วัฒนศิริ (2553) พบว่า นักศึกษาแสวงหาข้อมูลข่าวสารด้านการศึกษาในประเทศไทยจากสื่ออินเทอร์เน็ต สื่อบุคคล และสื่อสิ่งพิมพ์มากที่สุดเนื่องจากกลุ่มเป้าหมายสามารถเข้าถึงเว็บไซต์ได้สะดวกและรวดเร็ว รวมทั้งความสามารถของสื่อสิ่งพิมพ์ที่จะให้ข้อมูลรายละเอียดและข้อความกระตุ้นอารมณ์เพื่อให้ผู้รับสารคิดถึงเหตุผลในการเลือกตัดสินใจได้ และสอดคล้องจากการสนทนากลุ่ม โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์จากการใกล้ชิดและมีประสบการณ์ร่วมกับกลุ่มเป้าหมาย พบว่า กลุ่มเป้าหมายต้องการความพึงพอใจในด้านของความสะดวกของข้อมูล ทันต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ เช่น ดูเรื่องของคะแนนสูง-ต่ำของปีก่อนหน้า เพื่อนำมาวิเคราะห์สถิติแนวโน้มเพื่อไปตั้งเป้าหมาย สรุปได้ถึงเกณฑ์ที่ต้องการอย่างคร่าว ๆ เพื่อสามารถใช้เป็นตัววัดในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี

การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อที่สามารถพยากรณ์การตัดสินใจเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเด็ก Generation Z ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณฐวัฒน์ คณารักษ์สมบัติ (2560) พบว่าการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่ออยู่ในระดับกลาง ๆ แสดงได้ว่าสื่อออนไลน์จะเข้าถึงผู้รับสารได้มาก เพราะเป็นสื่อทางตรง สามารถให้ข้อมูลข่าวสารได้มาก มีภาพ เสียงสามมิติ มีการเคลื่อนไหว มีภาพเสมือนจริง มีลูกเล่นมาก ทำให้เกิดการตัดสินใจได้เป็นอย่างดี และสอดคล้องจากการสนทนากลุ่ม โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์จากการใกล้ชิดและมีประสบการณ์ร่วมกับกลุ่มเป้าหมาย พบว่า จากความพึงพอใจในด้านของความทันสมัย เข้าใจง่ายและถูกต้อง ทำให้กลุ่มเป้าหมาย สามารถเลือกใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตที่น่าดึงดูด และสามารถนำไปแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่าง ๆ ได้ ทำให้นำมาประกอบในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ เพราะหากสื่อที่ใช้มีความผิดพลาด ทำให้การตัดสินใจต่อเป้าหมายที่เลือกไว้มีความผิดพลาดได้

รูปแบบการดำเนินชีวิตที่สามารถพยากรณ์การตัดสินใจเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเด็ก Generation Z ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพลิน บรรพโต (2561) พบว่ารูปแบบการดำเนินชีวิตสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันจะส่งผลให้การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อเพื่อประกอบอาชีพแตกต่างกัน

ดังนั้นแรงจูงใจ การแสวงหาข้อมูลข่าวสาร รูปแบบการดำเนินชีวิต และการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อ ก็เป็นปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเด็ก Generation Z ซึ่งสอดคล้องเป็นไปตามสมมติฐานตามหัวข้อที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.มหาวิทยาลัยสามารถเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักสูตรแต่ละสาขาวิชาและเกณฑ์คะแนนสูง-ต่ำ เพื่อเป็นแนวทางให้กับกลุ่มเป้าหมายในการตัดสินใจเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา

2.มหาวิทยาลัยสามารถนำผลการวิจัยไปปรับใช้เพื่อเป็นแนวทางให้กับกลุ่มเป้าหมายและสามารถเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึง โดยมุ่งเน้นการใช้ช่องทางการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ได้แก่ เฟซบุ๊ก (Facebook) ทวิตเตอร์ (Twitter) ยูทูบ (YouTube)

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1.ควรศึกษาปัจจัยการสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการและคุณค่าตราสินค้า เพื่อช่วยเพิ่มผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก Generation Z

2.ควรเพิ่มจำนวนผู้สัมภาษณ์และมาจากกลุ่มหลากหลายสาขา เพื่อได้รับรายละเอียดของข้อมูลมากยิ่งขึ้น และสามารถนำเสนอข้อมูลเป็นแนวทางในการตัดสินใจเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา

บรรณานุกรม

- กอแก้ว จันทรวงทอง. (2560). *การศึกษาเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของ นักศึกษาชั้นปีที่ 1: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในจังหวัดสงขลา*. ในการประชุมหาตใหญ่วิชาการ ระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8 (น. 948-959). มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545*. กรุงเทพมหานคร: อรุณสภา.
- ยุทธ ไกยวรรณ. (2556). *การวิเคราะห์สถิติหลายตัวแปรสำหรับงานวิจัย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพลิน บรรพโต. (2561). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการเลือกประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมบริการ ของนักศึกษา*. สาขาการจัดการการโรงแรม ระดับชั้นปริญญาตรีในเขตกรุงเทพและปริมณฑล. [สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.]
- ภาณุวัฒน์ สว่างแสง. (2562). *แรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรีประจำปีการศึกษา 2561*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. *วารสารสารคามม (TCAS61)*, 12(1): 154-170.
- ณัฐวัฒน์ คณารักษ์สมบัติ. (2560). *การรับรู้สื่อประชาสัมพันธ์ของนักศึกษาที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษา ต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี สมุทรปราการ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- วลัย วัฒนศิริ. (2553). *พฤติกรรมการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อที่ประเทศไทยในระดับอุดมศึกษานานาชาติ ของนักศึกษาประเทศอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง*. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 24(73), 129-152.
- Burns, N., & Grove, S.K. (1993). *The Practice of Nursing Research: Conduct, Critique & Utilization*. (4th ed.). Philadelphia: W.B.Saunders Company.